

Vergaderjaar 1989–1990

21 601

Wijziging van de Wet op het basisonderwijs en de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs in verband met vrijwillige opheffing van openbare scholen

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Algemeen

De Afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State deed op 28 juli 1989 uitspraak inzake een geschil met betrekking tot opheffing van openbare basisscholen in de gemeente Edam-Volendam (uitspraak no. G06.88.0564.092.89). De Afdeling concludeerde uit de geschiedenis van de totstandkoming van de Wet op het basisonderwijs (WBO), dat die wet in artikel 108, eerste lid, uitputtend de gevallen regelt waarin kan worden besloten tot opheffing van openbare basisscholen. Daaruit volgt dat vrijwillige opheffing niet mogelijk is.

Ondergetekende oordeelt deze uitspraak een zeer grote belemmering voor herschikkingsoperaties in andere gemeenten, zoals hij ook heeft laten weten in antwoord op schriftelijke vragen, ingezonden op 22 december 1989, van de Tweede Kamerleden Jorritsma-Lebbink en Franssen (Kamerstukken II 1989/90, Aangangsel, nr. 267).

In verband hiermee heeft ondergetekende besloten, de spoedige indiening bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zullen bevorderen van een wetsvoorstel dat vrijwillige opheffing van openbare basisscholen door de gemeente, onder goedkeuring van gedeputeerde staten en mits voorzien blijft in voldoende gelegenheid tot het volgen van openbaar onderwijs, expliciet mogelijk maakt. Dat wetsvoorstel is het onderhavige. Om redenen van harmonisatie is de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs (ISOVSO) op overeenkomstige wijze aangevuld met een opheffingsartikel.

De procedures voor vrijwillige opheffing zijn uit een oogpunt van doelmatigheid en eenheid van beleid, in de tijd parallel geschakeld met die voor de gedwongen opheffing.

2. Advies Onderwijsraad¹

De Onderwijsraad kan zich met de inhoud van het wetsvoorstel verenigen. Naar aanleiding van het advies van de raad is de eerste volzin van het eerste lid van artikel 104b van de ISOVSO gelijk getrokken met die in het eerste lid van artikel 108a WBO. Over de mening van de Onderwijsraad dat de reikwijdte van artikel 23, vierde lid, van de Grondwet zich ook uitstrekt tot het speciaal onderwijs, is verschil van

¹ Ter inzage gelegd op de bibliotheek.

inzicht mogelijk. Nu de Onderwijsraad zich echter kan verenigen met het toetsingscriterium voor de goedkeuring van opheffingsbesluiten door gedeputeerde staten, is er geen reden op deze kwestie nader in te gaan. Immers dat toetsingscriterium, dat identiek is aan het toetsingscriterium bij verplichte opheffing (zie artikel 104b, derde lid, ISOVSO) geeft de bodem aan van de zorg voor voldoende openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs.

3. Deregulering

Dit voorstel van wet is getoetst aan de Aanwijzingen inzake de toetsing van ontwerpen van wet en algemene maatregel van bestuur en blijkt uit dien hoofde geen bezwaren te ontmoeten.

4. De positie van meisjes en vrouwen

De positie van meisjes en vrouwen wordt door de hier voorgestelde wijzigingen niet beïnvloed, althans niet anders dan de positie van jongens en mannen.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel I, onderdeel A

Deze toevoeging houdt verband met de noodzaak om bij herschikking van het scholenbestand wegens vrijwillige opheffing, de verdeling in schoolwijken tussentijds te kunnen aanpassen.

Artikel I, onderdeel B

Het nieuwe artikel 108a WBO volgt het stramien van artikel 108. Het bevat in afwijking van artikel 108 niet de plicht tot opheffing met ingang van een bepaald schooljaar, zodat ook opheffingen in de loop van het schooljaar mogelijk zijn. Voor een goed begrip wordt nog opgemerkt dat het in het tweede lid neergelegde criterium de enige toetsingsgrond is voor besluiten omtrent goedkeuring door gedeputeerde staten.

Artikel II

Hiervoor geldt op overeenkomstige wijze hetgeen is toegelicht bij artikel I. De toetsingsgrond in artikel 104b is het zo genoemde behoeftecriterium, dat ook reeds is verankerd in artikel 104a, derde lid. Uitsluitend aan dit criterium wordt getoetst.

De Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen,
J. Wallage